

Literatura popularna

Tom 3

Kryminał

Prace Naukowe

Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3879

Literatura popularna

Tom 3 Kryminał

pod redakcją

EWY BARTOS i KATARZYNY NIESPOREK

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
MAREK PIECHOTA

Recenzent
JOANNA PYSZNY

Spis treści

Wstęp (<i>Ewa Bartos, Katarzyna Niesporek</i>)	9
--	---

Kryminał i społeczeństwo

BERNADETTA DARSKA

Współczesna powieść kryminalna jako głos w sprawie ważnych wydarzeń społeczno-politycznych XX wieku	15
---	----

BARBARA ŁĄGIEWKA

Karnawał okrucieństwa w retrokryminałach Marka Krajewskiego	27
---	----

ADAM REGIEWICZ

Co porabia detektyw w czasie wolnym?	51
--	----

KATARZYNA SZMIGIERO

Szpony zbrodni i szaleństwa? Choroba psychiczna w powieściach Roberta Galbraitha <i>Wołanie kukułki</i> (2013), <i>Jedwabnik</i> (2014) i <i>Żniwa zła</i> (2015)	71
---	----

Gatunki zbrodni

DOMINIK SULEJ

Fantazmat zagadki detektywistycznej	91
---	----

KSENIA OLKUSZ

Multimodalność jako narzędzie narracyjne w literaturze kryminalnej	117
--	-----

ANNA DEPTA

Początki kryminału – Auguste Dupin i Sherlock Holmes. Reminiscencje 141

ŁUKASZ KUCHARCZYK

„[...] fałszywe tropy, zwodnicze, mylące pociągnięcia tego, kto stał niewidzialny, za całą tą sprawą”. Poetyka kryminału w *Przyjacielu* Stanisława Lema 155

Retrokryminał

DARIUSZ NOWACKI

Po trosze powieść kryminalna. Przypadek Zbigniewa Białasa . . . 171

AGNIESZKA CZYŻAK

Powieść post-, neo- czy antimilicyjna. O twórczości Ryszarda Ćwirleja 191

EWA KRZYWICKA

Polska powieść kryminalna retro. Czołowi przedstawiciele subgatunku i ich pomysły na cykle 205

MARIA BERKAN-JABŁOŃSKA

Kobiocy detektyw w dziewiętnastowiecznych powieściach detektywistycznych i we współczesnych kryminałach retro autorstwa kobiet. Kilka uwag do tradycji kryminalnego pisania 219

Polski kryminał

RAFAŁ SZCZERBAKIEWICZ

Joe Alex – kryminał inteligencki w PRL-u 239

EWA BARTOS

Joe Alex i kicz 255

LESZEK BĘDKOWSKI

O kilku aspektach kryminałów Zygmunta Miłoszewskiego i ich recepcji w świetle świadectw odbioru trylogii o prokuratorze Szackim 271

Skandynawski kryminał

ANDRZEJ JUSZCZYK

Zbrodnia w utopii, czyli realizm fantazmatyczny w nordyckich kryminałach 293

MONIKA SAMSEL-CHOJNACKA

Niepokoje Anniki Bengtzon – cykl Lizy Marklund jako przykład wieloaspektowości szwedzkiej powieści kryminalnej 309

RAFAŁ CHOJNACKI

Skandynawski kryminał XXI wieku na przykładzie serii Andersa de la Motte'a „Geim” 325

Bibliografia 337

Indeks nazw osobowych 353

Noty o Autorach 363

Wstęp

Napisano ich tysiące, a właściwie dziesiątki tysięcy. Codziennie opuszczają drukarnie na całym świecie nowiutkie egzemplarze kolejnych opowieści o zbrodni, wyrafinowanych mordercach i genialnych detektywach. Powieści kryminalne stały się nieodłącznym elementem „kultury masowej”. Nie ma we współczesnym świecie chyba nikogo umięjącego czytać, kto choć raz nie zetknął się z „kryminałem”. Nie wszyscy przyznają się do tej znajomości. Opowieści kryminalne uchodziły i często nadal uchodzą za literaturę podrzędną, niegodną zainteresowania człowieka kulturalnego.

Jerzy Siewierski¹

Literatura kryminalna w tak szerokiej skali jest czymś nowym. Po pierwsze, spotyka się z niemałym zainteresowaniem czytelników, co odzwierciedla wzrastająca liczba twórców i tytułów pojawiających się na rynku. Kryminały piszą dzisiaj poeci (Jarosław Klejnocki, Marcin Świetlicki) i prozaicy (Joanna Bator, Krzysztof Beška, Tomasz Białkowski, Magdalena Parys, Olga Tokarczuk). Powstają stowarzyszenia miłośników tego gatunku literackiego, portale internetowe, organizowane są festiwale, przyznawane nagrody literackie dla autorów. Kryminały obecnie publikuje większość istniejących wydawnictw. Po drugie, literatura kryminalna coraz częściej staje się tematem rozważań uczonych (m.in. Stanisława Barańczaka, Mariusza Czubaja, Bernadetty Darskiej, Mariusza Kraski, Anny Martuszewskiej)². Twórcami kryminałów są

¹ J. SIEWIERSKI: *Powieść kryminalna*. Warszawa 1979, s. 7.

² Zob. S. BARAŃCZAK: *Czytelnik ubezwłasnowolniony. Perswazja w masowej kulturze literackiej PRL*. Paryż 1983; J. SIEWIERSKI: *Powieść kryminalna...*; B. DAR-

także sami badacze literatury (Zbigniew Biały, Mariusz Czubaj, Marek Krajewski).

Jack Teksas, Sherlock Holmes, Herkules Poirot, Jules Maigret, Nick Carter, Stefan Wenke, Joe Alex – to bohaterowie znanych i lubianych kryminałów. Kto nie słyszał choć o jednej z tych postaci, nie zetknął się z nimi w książce, na ekranie telewizora lub w kinie? Detektyw z powołania, angielski dżentelmen, niemoralny stróż prawa, milicjant/policjant czy wpętany w śledztwo bohater współtworzą gatunek pojemny i nie do końca formalnie określony. Popularność zbrodni nie przemija, dlatego też kryminał wciąż znajduje nowych odbiorców. Stanowił i stanowi intelektualną zagadkę dla czytelnika oraz stawia wyzwanie jego badaczom.

W części pierwszej niniejszej książki prezentowane są analizy kryminału – ich autorzy udowadniają, że gatunek ten wpływa na społeczne wyobrażenia. Bernadetta Darska zastanawia się nad rolą, jaką odgrywają wydarzenia społeczno-polityczne kształtujące postawy i zachowania bohaterów literackich. Barbara Łągiewka przygląda się okrucieństwu i zbrodni – kanonicznym elementom struktur powieściowych. Przemoc pojawiająca się w kulturze popularnej zubożnia odbiorców na okrucieństwo. O „gustach, modach, smaku, zwyczajach i obyczajach, rytuałach” we współczesnych kryminałach pisze Adam Regiewicz. Katarzyna Szmigiero pyta o sposób kreowania antagonistów w narracjach powieściowych. Okazuje się, że zbrodnie są często uzasadniane chorobą psychiczną oprawców, co niekoniecznie jest zgodne z rzeczywistością.

Kolejna część książki poświęcona jest poetyce kryminału. Autorzy szkiców pytają o czystość gatunku i jego znaczenie (kryminał jako powieść sensacyjno-przygodowa, detektywistyczna, sensacyjna, milicyjna, thriller). Dominik Sulej skupia się na badaniu poetyki zagadki, Ksenia Olkusz w narratologii multimodalnej widzi szansę na wyjście ze strukturalistycznego impasu w badaniach nad powieścią kryminalną. Anna Depta przygląda się Auguste’owi Dupinowi i Sherlockowi Holmesowi jako postaciowym wzorcom dla późniejszych twórców. Tę część zamyka szkic Łukasza Kucharczyka o *Przyjacielu* Stanisława Lema jako „powieści przypadku”.

SKA: *Śledztwo i pleć. O bohaterkach powieści kryminalnych*. T. 1–2. Olsztyn 2011; M. KRASKA: *Prosta sztuka zabijania: figury czytania kryminału*. Gdańsk 2013; M. CZUBAJ: *Etnolog w Mieście Grzechu. Powieść kryminalna jako świadectwo antropologiczne*. Gdańsk 2010; T. CEGIELSKI: *Detektyw w krainie cudów. Powieść kryminalna i narodziny nowoczesności 1841–1941*. Warszawa 2015; R. CAILLOIS: *Siła powieści*. Przeł. T. SWOBODA. Gdańsk 2008; S. LASIĆ: *Poetyka powieści kryminalnej: próba analizy strukturalnej*. Przeł. M. PETRYŃSKA. Warszawa 1976.

W części trzeciej autorzy zastanawiają się nad fenomenem retrokryminału i poszukują źródeł jego popularności. Dariusz Nowacki w szkicu o Zbigniewie Białasie łączy kryminał historyczny z literaturą małych ojczyzn. Agnieszka Czyżak analizuje twórczość Ryszarda Ćwirleja w kontekście wydarzeń historycznych końcowego okresu PRL oraz codziennego życia prowincji. Interpretacją powieści czołowych przedstawicieli gatunku (Marka Krajewskiego, Marcina Wrońskiego, Pawła Jaszczuka, Konrada T. Lewandowskiego i Izabeli Żukowskiej) zajęła się Ewa Krzywicka. Marię Berkan-Jabłońską zainteresowała postać kobiety detektywa w dziewiętnastowiecznych i we współczesnych powieściach kobiecych.

Polski kryminał to temat przewodni tekstów zamieszczonych w czwartej części książki. Rafał Szczerbakiewicz i Ewa Bartos zaproponowali odmienne lektury powieści Macieja Słomczyńskiego (Joe Alexa). Zdaniem badacza klasyczna forma powieści kryminalnej jest wykorzystywana do snucia przez pisarza rozważań nad kondycją inteligencji polskiej II połowy XX wieku, badaczka natomiast rozpatruje te powieści w kategoriach kiczu. Leszek Będkowski pyta o recepcję cyklu powieściowego Zygmunta Miłoszewskiego (*Uwikłanie, Ziarno prawdy, Gniew*).

Tom zamyka część poświęconą kryminałowi skandynawskiemu. Autorzy szkiców skupiają się na opisie i charakterystyce fenomenu jednej z najbardziej popularnych dzisiaj odmian gatunkowych. Andrzej Juszczyk pisze o fantazmatycznym obrazie Północy, natomiast Monika Samsel-Chojnacka pokazuje historyczno-społeczny wymiar kryminałów szwedzkich. W zamykającym tom szkicu Rafał Chojnacki zastanawia się nad definicyjnym skomplikowaniem skandynawskiego kryminału.

Badania nad literaturą kryminalną nie zamykają możliwości interpretacyjnych, ale je otwierają. Czystość gatunku i jego znaczenie, szlachetność postaw i ich zaprzeczenie, świat codzienny w jego antynomicznych wymiarach – normalności i zbrodni – są zamknięte w wytworach kultury masowej niczym w skorupce orzecha. Tam, gdzie jest zbrodnia, są detektywi:

Czy ich chcemy, czy nie, czy widzimy w nich godnych szacunku stróżów naszego porządku społecznego i naszego prywatnego bezpieczeństwa, lub czy uważamy ich za zło konieczne, zagrażające ideałowi wolności człowieka – godzina policji i jej detektywów wybija zawsze w chwili, gdy przestępstwa przypomną nam o iluzji absolutnej wolności i o prainstynktach, które czają się pod pokrywą naszej cywilizacji i co dnia przebijają tę pokrywkę w tysiącu

miejsc. [...] Jednakże czy się ich wielbi czy potępia, czy też sławi czy lży – godzina detektywów wybija w dzień i noc we wszystkich częściach kuli ziemskiej, u wszystkich narodów i we wszystkich ustrojach [...]³.

O tym także traktuje ta książka.

Ewa Bartos, Katarzyna Niesporek

³ Cyt. za: J. THORWALD: *Godzina detektywów. Rozwój i kariera kryminalistyki*. Przeł. K. i K. JAEGERMANNOWIE, J. DUMAŃSKI, J. MARKIEWICZ. Kraków 2010, s. 35.

Indeks nazw osobowych

- Adler-Olsen Jussi 328
Agamben Giorgio 250, 339
Ahl Kenneth 330
Ainsworth William Harrison 142
Albert Wittig Susan 223
Alex Joe (właśc. Maciej Słomczyński)
6, 10, 11, 159, 239–269, 339, 340,
344, 349, 352–353, 357
Alterman Tyler 128, 346
Aly Götz 22, 339
Amaro Wojciech Modest (właśc.
Wojciech Basiura) 181
Andrews Maurice S. (właśc. Andrzej
Szcypiorski) 258
Antonow Siergiej 153, 339
Antosik-Piela Maria 206, 339
Arnold Agnieszka 286
Assange Julian 334
Attridge Derek 166–167, 339
- B**
Bach Jan Sebastian 55
Bachtin Michaił 27
Baczyński Stanisław 97, 339
Balázs Béla 283, 339
Banach Andrzej 261, 264, 339
Banville John 77
Baran Marcin 180
Barańczak Stanisław 9, 192, 265, 339
Barański Janusz 19, 335
Barnes Julian 77
Barry Forshaw 298, 327
Barthes Roland 106, 118, 339
Bartmiński Jerzy 132, 350
Bartos Ewa 5–6, 9–12, 255–269, 340,
369
Bateman John A. 119, 123, 340
Bauer Joachim 40, 340
Bauman Zygmunt 27, 195, 340
Bayard Pierre 98, 340
Bazarnik Katarzyna 258, 340
Beahm George 77, 340
Beaton M.C. zob. Chesney Marion
Bednarek Bogusław 209, 340
Beethoven Ludwig van 55
Benton Morris Fuller 128
Bereś Stanisław 155, 340
Berggren Henrik 315–316, 340
Berglund Karl 318, 323, 329, 340
Bergman Kerstin 328, 329, 340
Berkan-Jabłońska Maria 6, 11, 219–
236, 369
Berkeley Cox Anthony 98
Beśka Krzysztof 9, 206
Będkowski Leszek 6, 11, 271–291, 369
Białas Zbigniew 6, 10, 11, 171–189
Bielak Tomasz 256–257, 340
Bierut Bolesław 187
Bierut Jacek 175, 353
Bikont Anna 286
Blake William 258

- Blom Karl Arne 330
 Blumberg Jess 151, 340
 Błoński Jan 106, 272, 341
 Bolecki Włodzimierz 117, 352
 Bonda Katarzyna 201, 279, 282
 Booth Michael 300–301, 340
 Borges Jorge Luis 77, 103, 156–157, 340
 Bowen Rhys (właśc. Janet Quin-Harkin) 231–232, 234–236, 340
 Braddon Mary Elisabeth 222
 Bradford Richard 77, 341
 Brady Ian 74
 Bratkowski Piotr 277, 288
 Bratkowski Stefan 200
 Brodzka Alina 284, 341
 Bromski Jacek 286
 Brooke Rupert 240
 Browarny Wojciech 175–177, 194, 341, 348, 353
 Brown Dan 332
 Bruneteau Bernard 22, 341
 Brunsdale Mitzi M. 329, 331, 334, 341
 Brylla Wolfgang 206, 341
 Budrewicz Ewa 205, 342
 Bundy Ted 74
 Burman Carina 327
 Burszta Wojciech Józef 17, 341
 Buryła Sławomir 150, 358
 Burzyńska Anna 165, 351
- Caillois Roger 10, 106, 141, 165, 255, 256, 272, 274, 341
 Camilleri Andrea 64, 67, 341
 Campbell Colin 56, 341
 Capone Al (właśc. Alphonse Gabriel Capone) 179
 Capote Truman (właśc. Truman Streckfus Persons) 327
 Carr John Dickson 125
 Carrisi Donato 125, 341
 Carroll Lewis 242, 253, 258
 Castells Manuel 384, 385, 336, 341
 Cawelti John G. 273, 341
 Cegielski Tadeusz 10, 17, 96, 255–256, 272, 341
- Chandler Raymond 84, 155, 199, 205, 216, 342
 Charchalis Wojciech 216, 349
 Charles Cassily 119, 356
 Chaucer Geoffrey 258
 Chesney Marion 221
 Chłosta-Zielonka Joanna 214, 272, 279, 284, 288, 342
 Choczaj Małgorzata 283, 342
 Chojnacki Rafał 7, 11, 194, 216, 278, 327–337, 342, 344, 350, 370
 Cholewa Piotr W. 23, 346
 Christie Agatha 72, 98, 102, 105–110, 115, 124–125, 128, 132, 137, 153, 155, 157, 165, 199, 220, 224, 228, 239, 256, 262, 312, 340, 342, 348, 353
 Christie James 108
 Chutnik Sylwia 184, 342
 Chwin Stefan 178
 Cieloch Grzegorz 52, 342
 Cieślik Mariusz 175, 342
 Coffman Frank 152–153, 342
 Cohn-Bendit Daniel 22
 Collins Wilkie 108, 220–222
 Cooper Merian Caldwell 241, 258
 Coppola Sofia 52
 Cosman Carol 98, 340
 Craig James 24, 342
 Crowe Catherine 219–222, 235, 242
 Czapliński Przemysław 177, 273, 284, 287–288, 328, 342, 345
 Czarnaacka Agata 18, 357
 Czeakański Grzegorz 175, 353
 Czerwińska Małgorzata 101, 347
 Czubaj Mariusz 9–10, 16–17, 53, 96–97, 121–123, 141, 147, 207, 240, 253, 272–273, 297–298, 327, 341–342, 349
 Czyżak Agnieszka 6, 11, 191–203, 370
- Ćwirlej Ryszard 6, 11, 134, 191–203, 342–343

- Dahl Christer 330
Dane Joseph A. 128, 343
Darska Bernadetta 5, 9–10, 15–26,
219, 233, 328, 343, 370
Dąbrowska Maria 201
Deaver Jeffrey 73
Dehnel Jacek 128, 206, 342
Depta Anna 6, 10, 141–154, 370
Derrida Jacques 166
d'Estrées Gabrielle 126–127
Dickens Karol 220–221
Dietel Heinrich 183
Dobek Tomasz Daniel 173, 175, 219,
343
Domańska Ewa 18, 193, 343, 357
Domosławski Artur 24, 343
Doncowa Daria 59
Dostojewski Fiodor 109
Dove George N. 297, 343
Doyle Arthur Conan 109, 128–129,
137, 141–149, 152–154, 220–221,
239, 339, 343, 348
Drewermann Eugen 39, 343
Drozdowska Karolina 346
Dudek Zenon Waldemar 343
Dumański Jerzy 12, 356
Dunin-Wąsowicz Paweł 208
Dutka Elżbieta 179, 343
- Eco Umberto 99, 103, 105, 119, 152–
153, 157, 343
Edigey Jerzy 192
Edwardson Åke 54, 296, 303–306, 344
Efendić Negra 330
Ekegren Anders 330
Engelking Leszek 103, 352
Engström Thomas 327
Erdmann Eva 131–132, 344
- Faulkner William 242, 253
Fijołek Marcin 276, 285, 344
Fischer Joschka 22
Fiszler Franciszek 179, 216
Fleischhauer Wolfram 126, 344
Flipo Georges 55–56, 344
Fluke Joanna 221
Fontane Theodor 101
Frank Anna 187
Frątczak-Nowotny Ewa 22, 313, 315,
317, 320, 351
Frenkiel Monika 208, 348
Freud Zygmunt 40, 81, 101
Friedländer Saul 32, 261, 268–269,
356
Fulińska Agnieszka 341
- Gaboriau Émile 221
Gacek Dorota 239–240, 246, 344
Galbraith Robert (właśc. J.K. Row-
ling) 5, 71–87, 344
Gaskell Elisabeth 222
Gast Józef 21, 356
Gates Philippa 345
Gąsowska Lidia 150, 358
Gdak Rafał 213, 358
Geertz Clifford 196–197, 344
Gemra Anna 15, 120, 159, 206, 208,
219, 223–234, 272, 274, 283, 340,
343–345, 347–351, 355, 358
Genette Gérard 132, 134
Gibbons Alison 125, 129, 135, 345
Gillis Stacy 345
Gimenez-Bartlett Alicia 51, 56, 345
Girard Rene 30, 345
Głowiński Michał 91, 155, 345
Głuchowski Piotr 345
Godek Jacek 347
Godeng Gert 327
Goldhagen Daniel Jonah 22, 345
Golubiewski Mikołaj 206, 341
Gorgonowa Rita (właśc. Emilia Mar-
gerita Gorgon) 185
Górski Artur 179
Gråbøl Sofie 329
Grabowska Sabina 81, 350
Gralak Anna 78–79, 83, 344
Green Katherine Anne 222–224, 229,
235–236, 345
Gregoriou Christiana 117, 121–122,
345

- Grin Ireneusz 279, 330, 345
 Gross Jan Tomasz 286
 Grotowicz Viktor 24, 346
 Grzeszolski Paweł 185
 Gutkowska Barbara 285, 352
 Gutkowska-Nowak Barbara 300, 340
- H**
 Haag Ernest van den 52, 345
 Halawa Mateusz 15, 345
 Haley Allan 128, 346
 Hallet Wolfgang 118, 345
 Hannah Sophie 72
 Hansen Eric T. zob. Hansen Ule
 Hansen Kim Toft 308, 346
 Hansen Ule (właśc. Eric T. Hansen i Astrid Ule) 296
 Harańczyk Hubert 104, 346
 Hare Robert 79, 82
 Harris Thomas 28, 73
 Has-Tokarz Anita 283, 346
 Haytock Jennifer 230, 346
 Hedström Ingrid 327
 Henderson Kathryn 128, 346
 Henning Mankell 21, 62, 73, 84, 279, 295–296, 304, 323, 328, 330
 Henryk IV, król Francji 127
 Hermanowska Magdalena 77, 340
 Hewson David 76
 Hindley Myra 74
 Hitler Adolf 39, 186, 212
 Hoffman Ernst Theodor Amadeus 221
 Hoffmann Ruth 24, 346
 Holt Anne 22, 346
 Holt Jonathan 23, 346
 Homer 244
 Horst Jørn Lier 296, 303–304, 306, 346
 Horubała Andrzej 275, 285, 346
 Huberath Marek S. (właśc. Hubert Harańczyk) 104, 346
 Hühn Peter 132, 346
 Huntington Wright Willard zob. Van Dine S.S.
- Indriðason Arnaldur 296, 304–306, 347
- J**
 Jaegermann Kazimierz 12, 356
 Jaegermann Krystyna 12, 356
 Jagła Jowita 28, 347
 Jakubowski Jarosław 177
 James Phyllis Dorothy 347
 Janion Maria 100, 101, 102, 347
 Jankelevitch Vladimir 30–31, 347
 Jarzębski Jerzy 157, 160, 163, 195, 347
 Jaszczuk Paweł 11, 179, 195, 214–215, 218, 279, 347, 353, 355
 Jauss Hans Robert 150
 Jesch Tatjana 134–135
 Jodełka Joanna 126, 134, 347, 351
 Jones Jim 74
 Joyce James 242
 Jung Carl Gustav 283, 339, 343
 Juszczyk Andrzej 7, 11, 295–310, 371
- K**
 Kaczmarczyk Katarzyna 117, 347
 Kaczyński Paweł 205–206, 219, 230, 347
 Kajtoch Wojciech 219, 347
 Kaltenbacher Martin 119, 356
 Karpiuk Dawid 279, 347
 Kärholm Sara 328, 340
 Kasjan Jan Mirosław 93, 352
 Kasperski Edward 143, 350
 Kava Alex 73
 Kestner Joseph A. 228
 Kędziaż Maciej 281, 358
 Kiełbasa Jan 241, 355
 Kiepusa Jan 181, 183
 Kierejewska Anna 21, 355
 King Laurie R. 233, 348
 King Stephen 73, 311, 355
 Kloc Eugeniusz 348
 Kloch Zbigniew 271, 348
 Kłós Małgorzata 344
 Knedler Małgorzata 327
 Knight Stephen 141, 147, 149, 153, 348
 Knockenhauer Kamila 315, 351

- Kofta Piotr 211–212, 348
Kokot Joanna 142, 144–145, 149, 220, 348
Konatkowski Tomasz 23, 53, 348, 352
Konikowska Magdalena 109, 342
Konkiewicz Klaudia 277, 348
Konończuk Elżbieta 194, 348
Koper Beata 287–288, 348
Koperski Sebastian 197
Korfanty Wojciech 179, 343
Koschany Rafał 159–160, 348
Kostkiewiczowa Teresa 91, 155, 345
Kot Karolina 106, 339
Kowalski Mariusz 328, 345
Koziołek Krzysztof 173
Krajewska Wanda 222
Krajewski Marek 5, 10–11, 16, 27–50, 53, 122, 175–178, 188, 195, 205–207, 218, 234, 240, 253, 279, 281, 282, 340–342, 345–346, 348–349
Kraśniński Zygmunt 102
Kraska Mariusz 9–10, 16, 76, 84, 96–97, 99–101, 165–166, 272–274, 328, 343, 349
Krochmal Anna 143, 146, 343, 353
Kroński Tadeusz 267
Krupa Bartłomiej 206, 349
Krylenko Nikołaj 183
Krzywicka Ewa 6, 11, 205–218, 349, 371
Kubicka Halina 118, 131, 349, 356
Kucharczyk Łukasz 6, 10, 155–168, 371
Kuczyński Jerzy 52, 342
Kufel Sławomir 217, 342, 348
Kuhn Thomas 94–95, 102, 349
Kukła Jakub 331, 349
Kulas Joanna 206, 341
Kundera Milan 267
Kurkiewicz Juliusz 281, 349
Kuroń Henryk 187
Kutyła Julian 19, 355
Kwaśniewski Kazimierz (właśc. Maciej Słomczyński) 245, 249, 253, 257
Kwaterko Mateusz 31, 250, 339, 347
Kwiatkowska Katarzyna 173
Kwiatkowski Tadeusz 258
Läckberg Camilla 76, 296, 307, 349
Lang Maria 312
Lange Tomasz W. 21, 356
Lankosz Borys 285, 355
Lapidus Jens 330–331
Larek Michał 159, 349
Larsson Stieg 23, 176, 279, 295–296, 303–305, 328–332, 336, 349
Lasić Stanko 10, 278, 349
Laskier Rutka 186
Le Goff Jacques 52, 350
Leblanc Maurice Marie Émile 109
Lechowska Teresa 109, 342
Lehman David 350
Lem Stanisław 6, 10, 98, 155–168, 340, 347–350, 353, 355–356, 358
Lenin Włodzimierz (właśc. Władimir Iljicz Uljanow) 183
Leończuk Małgorzata 29, 350
Leśmian Bolesław 216
Leszto Stanisław 74, 357
Lewandowski Konrad Tomasz 11, 178–179, 208, 215–216, 218, 343–344, 349–350, 354
Lewis Gregory 142
Lichański Jakub Zdzisław 15, 120, 273–274, 289, 350
Lisak-Gębala Dobrawa 194, 348
Lisiecka Anna 239–240, 246, 344
Løgmansbø Ove (właśc. Remigiusz Mróz) 296, 305, 350
Lundholm Lars Bill 81, 296, 350
Lundin Bo 312–313, 350
Lytard Jean-François 118
Łągiewka Barbara 5, 10, 27–50, 371
Łebkowska Anna 117, 350
Łojek Aleksandra 23, 350
Łotman Jurij 92, 350
Łygaś Wojciech 353

- Maciejewski Gabriel 282, 350
 Mackiewicz Tomasz 143–144, 150, 350
 Maćkowski Krzysztof 179
 Maj Bronisław 240, 246
 Maj Krzysztof M. 118–120, 125, 131, 350
 Malinowski Jerzy 22, 354
 Mankell Henning 21–22, 62–63, 73, 84, 279, 295–296, 304, 306, 323, 328, 330, 350–351
 Mann Thomas 99–100, 351
 Marciniakówna Anna 62, 351
 Margański Janusz 17, 354
 Marinina Aleksandra 58, 60, 226, 351
 Markiewicz Jan 12, 356
 Markiewicz Henryk 283, 358
 Marklund Liza 7, 22, 295–296, 304, 307, 311–325, 330, 351
 Markowski Michał Paweł 117, 165, 167, 339, 350–351
 Martuszevska Anna 9, 121, 272, 345, 351
 Mazurkiewicz Adam 120, 272–273, 275, 285, 351
 Meinhof Ulrike 22, 354
 Michalski Krzysztof 202, 354
 Michałowska Teresa 92, 352
 Michałowska Mira 124, 342
 Migasiński Jacek 202, 354
 Miller Elisabeth Carolyn 227, 351
 Millet Kate 58, 351
 Milton John 253, 258
 Miłoszewski Zygmunt 6, 11, 53, 271–291, 344, 346–348, 351–352, 356–358
 Minus Jakub 287–288, 348
 Miranker Emily 128, 351
 Mizuro Marta 133–134, 276, 284, 287, 351
 Modleski Tania 19
 Monaldi Rita 135, 351
 Montalbán Manuel Vázquez 64, 66–67, 352
 Morsztyn Jan Andrzej 92–93, 352
 Motte de la Anders 7, 327–337, 352
 Mrowczyk Ewa 256, 258, 262, 352
 Mrowczyk-Hearfield Ewa 272–274, 278, 352
 Mróz Piotr 241, 355
 Mróz Remigiusz zob. Løgmansbø Ove
 Muszalski Maciej 353
 Muszyński Łukasz 276, 352
 Nabokov Vladimir (właśc. Władimir Władimirowicz Nabokow) 103, 108–113, 115, 242, 258, 352
 Nalewajk Żaneta 143, 350
 Negri Pola (właśc. Apolonia Chałupiec) 181, 184, 187
 Nesbø Joe 54, 84, 295–296, 303–306, 328, 352
 Neuhaus Nelle 20, 352
 Neville Stuart 23, 352
 Nęcka Agnieszka 285, 352
 Nickerson Catherine 230
 Niebrzegowska-Bartmińska Stanisława 132, 350
 Niemczyk Wiktor 48, 352
 Niesporek Katarzyna 5, 9–12, 371
 Nieznanowski Stefan 92, 352
 Nordstrom Byron J. 299–300, 352
 Nosowska Katarzyna 60
 Nowacki Dariusz 6, 11, 171–189, 201, 275, 284–285, 287, 352, 371
 Nowicka Ewa 276, 284, 287, 352
 Nowotniak Justyna 95, 349
 Nycz Ryszard 117, 132, 165, 167, 339, 350, 352–353
 O'Brien Michael 148, 353
 Ochab Janusz 24, 342, 354
 O'Halloran Kay L. 129, 345
 Okopień-Sławińska Aleksandra 91, 155, 345
 O'Leary Margaret Hayford 300–301, 346
 Olędzka Hanna 223, 345

- Olkusz Ksenia 5, 10, 117–139, 372
Olsson Mats 296, 303–306, 353
Ossowska Danuta 150, 358
Ostaszewski Robert 174, 195, 215, 282, 353
Östlundh Håkan 296, 306, 353
Ostromęcka Helena 95, 349
- P**
Pabisek Maciej 287, 289, 353
Pachelska Katarzyna 176, 353
Paczoska Ewa 206, 341
Page Ruth 119, 346, 352
Palme Olof 334, 340
Paul Robert 152, 353
Pawlak-Hejno Elżbieta 206, 353
Peer Willie van 136
Pendergast Bruce 108, 353
Persson Leif Gustav Willy 296, 305, 330, 334, 336, 353
Petryńska Magdalena 10, 278, 349
Piekarec Kazimierz 103, 340
Pietras Tadeusz 74, 357
Pinker Steven 37, 41, 47, 353
Pinkerton Allan 224
Pinochet August 24
Pirkis Catherine Louise 222, 224–225, 227, 235–236, 353, 355
Plata Łukasz 175, 353
Pliszka Paweł 214, 347, 355
Pławuszewski Paweł 262–263, 266, 353
Płaza Maciej 159–161, 353
Podgórska-Jachnik Dorota 74, 357
Podlewski Adam 125, 354
Poe Edgar Allan 71, 86–87, 142–151, 154, 161, 220, 257, 348, 350, 354
Pollak Paweł 351
Poloni Helena 311
Pomorska Joanna 277, 358
Ponomarenko Aneta 173
Porges Raoul 283, 339
Poulin Richard 128, 346
Pudełko Agnieszka 181, 354
Puzyńska Katarzyna 122, 354
Pyka Jan 22, 355
- Q**
Queen Ellery 262
- R**
Radcliff Anne 161, 222
Rakowiecki Jacek 276, 354
Randon Noël (właśc. Tadeusz Kwiatkowski) 258
Rankin Ian 84
Regiewicz Adam 5, 10, 51–69, 354, 372
Reichs Katchy 33
Rexroth Kenneth 152–153, 354
Ricoeur Paul 17, 201–202, 354
Rieger Branimir M. 73, 355
Rinehart Mary Roberts 228–230, 235–236, 246, 354
Rogoziński Kazimierz 52, 342
Röhl Bettina 22, 354
Röhl Klaus Rainer 22, 354
Romanek Michał 22, 345
Ronson Jon 79, 82, 354
Rosenau Alicja 344, 349
Rosińska Paulina 349
Ross Catherine Sheldrick 354
Rousseau Jean-Jacques 316
Rowling J.K. zob. Galbraith Robert
Russell Craig 22, 24, 354
Ryan Marie-Laure 118, 345
Rybicka Elżbieta 194, 348
Rychlewski Marcin 147, 150–151, 154
Rychter Bartłomiej 173
Rzepka Charles J. 354
- S**
Salwa Mateusz 130, 354
Samsel-Chojnacka Monika 7, 11, 295, 297–298, 301, 306, 311–325, 372
Sartre Jean-Paul 166, 241, 355
Satz Ina 346
Sawicka Inga 349
Sayers Dorothy L. 262, 355
Scaggs John 297, 355
Schirach Ferdinand von 21, 355
Schlink Bernhard 22, 355
Schmandt Piotr 173, 206
Schmid Wolf 132, 346
Schoen Oskar 183

- Schönert Jörgl 32, 346
 Seddon Tony 128, 346
 Senf Carol 73, 355
 Sherman William H. 128, 355
 Sicińska Edyta 100, 351
 Sieradzan Jacek 74, 355
 Siewierski Jerzy 9, 72, 96–98, 262–263, 355
 Siwoń Krzysztof 285, 288, 355
 Sjöwall Maj 327, 330
 Skarga Barbara 278, 355
 Skaris Katherine 225–228, 355
 Skoczko Milena 346
 Sławiński Janusz 91, 155, 345
 Słomczyńska-Pierzchalska Małgorzata 240, 245, 248, 259, 355
 Słomczyński Maciej zob. Alex Joe; zob. Kwaśniewski Kazimierz
 Sobel Grzegorz 209, 355
 Sobol Elżbieta 206, 355
 Sobol-Jurczykowski Andrzej 103, 340
 Sobolewski Tadeusz 275, 284, 286–287, 356
 Sofokles 141
 Sofsky Wolfgang 41, 355
 Solomon Andrew 83, 355
 Sorti Francesco 135, 351
 Sosnowska Katarzyna 24, 358
 Stadener Ingegerd 311
 Steckiewicz Martyna 206, 355
 Stefańska Ewa 22, 339, 354
 Stein Malte 134–135
 Stevens Taylor 22–23, 355
 Stöckl Hartmut 119, 121, 129, 135–136, 356
 Stoff Andrzej 159–160, 355
 Stone Joss 60
 Storey John 19, 355
 Strömstedt Lasse 330
 Stróżewski Władysław 130, 356
 Studniarz Sławomir 144, 348
 Sue Eugeniusz 220, 343
 Sulej Dominik 5, 10, 91–115, 372
 Sussex Lucy 220, 223, 356
 Sutcliffe Peter 74
 Sveen Gard 21, 356
 Svensson Per 312, 356
 Sveistrup Søren 76
 Swoboda Tomasz 10, 255, 341
 Symons Julian 356
 Szafrąńska-Brandt Marta 22, 355
 Szagdaj Nadia 232, 234–236, 356
 Szczerba Jacek 207, 216, 275, 284, 286–287, 342, 348, 356
 Szczerbakiewicz Rafał 6, 11, 239–254, 373
 Szczypiorski Andrzej 258
 Szekspir William 240, 242–245, 258, 264, 268
 Szmigiero Katarzyna 5, 10, 71–87, 373
 Szolc Izabela 60, 356
 Szpakowska Małgorzata 164, 298, 356
 Szpilman Władysław 181
 Szwechłowicz Joanna 173–174, 233, 356
 Szymanowski Adam 99, 343
 Śmiałowski Piotr 276, 347
 Śpiewak Paweł 261, 265, 267–268, 356
 Świerkocki Maciej 272, 356
 Świetlikowska Jolanta 272, 345
 Tallis Frank 234
 Taranek Olga zob. Taranek-Wolańska Olga
 Taranek-Wolańska Olga 131, 208, 345, 349
 Tarczyński Piotr 206
 Taylor Stevens 22
 Tetmajer Włodzimierz 184
 Thackeray William Makepeace 142
 Theorin Johann 21, 356
 Thompson Jon 145, 356
 Thompson Joseph 327
 Thon Jan-Noël 118, 345
 Thornicroft Graham 74–75, 356

- Thorwald Jürgen 12, 356
Thylwe Halina 63, 344, 350–351
Tracewicz Joanna 276, 356
Trenter Stieg 328–329
Trenter Ulla 329
Trębicki Grzegorz 118, 356
Trocha Bogdan 117–118, 216, 349, 356
Tselentis Jason 128, 346
Tunkiel Katarzyna 21, 357
Tuwim Julian 179
Tvedt Chris 21, 357
- U**
Ubertowska Aleksandra 287, 357
Ugniewska Joanna 153, 343
Uhrzynowska Zofia 223, 345
Ule Astrid zob. Hansen Ule
Uniłowski Krzysztof 174, 195–196, 357
Unwin George 148, 357
Urban Anna 20, 352
Urban Miłosz 20, 352
Urban Piotr Dariusz 286, 357
Urbaniak Paweł 275, 284, 357
Urbanik Paweł 331–332, 344, 349, 352
Ursel Marian 208, 345
Uziembło Henryk 184
- Van**
Van Dine S.S. (właśc. Willard Huntington Wright) 96–97, 99, 256–257, 262, 339, 357
Varga Krzysztof 276, 357
Ventola Eija 119, 356
Vidocq Francois 142
- W**
Wagner Jan Costin 327
Wahl Otto F. 71–72, 74, 357
Wahlöö Per 327, 330
Wajda Katarzyna 176, 206, 357
Wajs Joanna 105, 343
Walczak-Larsson Beata 23, 349, 351
Walczewska Sławomira 59, 357
Wallace Richard Horatio Edgar 109
Walpole Horace 142
Warchala Magdalena 186, 355
Warne Kate 224–225
Watson Katherine 220, 357
Wąsowicz-Ludvigsson Grażyna 351
Wells Herbert George 163
Węglowski Adam 173
White Hayden 18, 357
Wieniawa-Długoszowski Bolesław 216
Willis Chris 149, 357
Winehouse Amy 60
Winks Robin 341
Wisser Katherine Mary 149–150, 152–153, 357
Wiśniewska Magdalena 353
Wittgenstein Ludwig 92
Witusik Andrzej 74, 357
Wojciechowska Ewa 21–22, 351
Wolska Dorota 197, 344
Woźniak Wojciech 215, 357
Wroński Marcin 11, 126–127, 174–175, 195, 206, 211–213, 216–218, 279, 343, 348, 353, 357–358
Wróblewska Anna zob. Depta Anna
Wróblewska Violetta 120, 137, 264, 278, 285, 358
Wyspiański Stanisław 184
- Young**
Young David 24, 358
- Z**
Zaborowski Zbigniew 358
Zajas Krzysztof 240, 253, 279
Zakrzewski Jan 102, 342
Zaleski Stefan 93, 358
Zaniewski Iwo 327
Zarębski Konrad J. 276, 286, 358
Zaus Jan S. 228, 354
Zembruski Stanisław 103, 340
Zeydler-Zborowski Zygmunt 192
Ziemkiewicz Rafał 149–152, 358
Zimbaro Philip 75, 358
Zimnicka Iwona 22, 346, 352
Ziomek Jerzy 283, 358

- Żabski Tadeusz 141, 173, 255, 354, 355
Żbikowska Marta 358
Žižek Slavoj 277, 358
Żukowska Izabela 178, 218
Żurawiecki Bartosz 287–288, 358
Żurek Agnieszka 286, 358
Żurowski Maciej 106, 341
Żyło Bogusław 92, 350

Noty o Autorach

Ewa Bartos – doktor, adiunkt w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W kręgu jej zainteresowań badawczych znajdują się m.in. związki literatury i psychologii, problematyka uwodzenia w literaturze, współczesny romans polski i powieść popularna. Opublikowała cztery książki: *Skirolawki. Opowieść erotyczna Zbigniewa Nienackiego* (Katowice 2013); *Motory. Szkice o/przy Zegadłowiczu* (Katowice 2013); *E/P. Szkice o literaturze „elitarniej” i „popularnej”* (Katowice 2014); *Figury braku. O prozie Stanisława Dygata* (Katowice 2016).

Maria Berkan-Jabłońska – doktor habilitowany, adiunkt w Katedrze Literatury i Tradycji Romantyzmu Uniwersytetu Łódzkiego. Zajmuje się literaturą dziewiętnastowieczną, zwłaszcza tradycją kobiecego pisania. Z pasji badaczka archiwów i miłośniczka kryminałów. Autorka książek: *Wizje sztuki w twórczości Zbigniewa Herberta* (Łódź 2008); *Arystokratka i biedermeier. Rzecz o Gabrieli z Güntherów Puzyninie* (Łódź 2015). Współredaktorka tomów: *Mickiewicz wielu pokoleń twórców, badaczy i czytelników* (Łódź 2007); *Przygody romantycznego „ja”. Idee – strategie twórcze – rezonanse* (Poznań 2012); *Nie-do-czytane. Polski dramat romantyczny*. „Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Litteraria Polonica” 2015 1(27).

Leszek Będkowski – doktor, adiunkt w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Jego zainteresowania badawcze dotyczą literatury polskiej XX i XXI wieku, szczególnie literatury popularnej, i koncentrują się na komunikacji literackiej, w tym na związkach literatury z kontekstami społecznymi i dyskursami codziennych tekstów kultury. Autor monografii: *W poszukiwaniu prawdy. Zniewolone społeczeństwa w powieściach science fiction Janusza A. Zajdla* (Warszawa 2011). Współredaktor tomu: *Między XX a XXI wiekiem. Z literaturoznawczych warsztatów badawczych* (Częstochowa 2014).

Rafał Chojnacki – magister, doktorant Filologicznego Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Gdańskiego. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się na recepcji powieści kryminalnej, ze szczególnym uwzględnieniem jej skandynawskiej odmiany. Członek Zespołu Badań Nad Powieścią Kryminalną przy Instytucie Skandynawistyki i Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Gdańskiego oraz Członek Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza. Stały współpracownik kwartalnika kulturalnego „Bliza”.

Agnieszka Czyżak – doktor habilitowany, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zainteresowania badawcze: historia literatury współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem literatury powstałej po roku 1989, oraz teoria literatury, przede wszystkim przemiany i rozwój badań kulturowych. Autorka książek: *Życiorysy polskie 1944–89* (Poznań 1997); *Kazimierz Brandys* (Poznań 1998); *Na starość. Szkice o literaturze przełomu tysiącleci* (Poznań 2011) oraz *Świadectwo rozproszone. Literatura najnowsza wobec przemian* (Poznań 2015). Współredaktorka tomów zbiorowych: *Powroty Iwazskiewicza* (Poznań 1999); *Wariacje na temat* (Poznań 2003); *Ulotność i trwanie* (Poznań 2003); *PRL – świat (nie)przedstawiony* (Poznań 2010); *Elementy do portretu. Szkice o twórczości Aleksandra Wata* (Poznań 2011); *Pokolenie „Współczesności”. Twórcy. Dzieła. Znaczenie* (Poznań 2016).

Bernadetta Darska – doktor habilitowany, adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, literaturoznawczyni i krytyczka literacka. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się głównie na literaturze najnowszej (w tym literaturze faktu i literaturze popularnej), związkach literatury z mediami, czasopiśmiennictwie kulturalnym. Opublikowała osiem książek. Ostatnio ukazały się: *Pamięć codzienności, codzienność pamiętania. Szkice o reportażu polskim XXI wieku* (Gdańsk 2014) i *Maski zła. (Nie)etyczność postaw i zachowań jako temat współczesnego reportażu polskiego* (Olsztyn 2016). Prowadzi blog krytycznoliteracki: www.bernadettadarska.blogspot.com.

Anna Depta (Wróblewska) – doktorantka w Zakładzie Literatury i Krytyki Ponowoczesnej Instytutu Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, absolwentka Indywidualnych Studiów Międzyobszarowych. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na literaturze popularnej i problematyce adaptacji. Autorka artykułów naukowych, m.in.: *W tajnej służbie Jego Cesarskiej Wysokości. Erast Fandorin Borysa Akunina jako agent (nie)doskonały* („FA-art” 2016, nr 1–2) i *Jak napisać bestseller? O genezie popularności „Wiedźmina” z perspektywy socjologii literatury* (w tomie *Wiedźmin – polski fenomen popkultury* pod redakcją R. Dudzińskiego, J. Płoszaj, Wrocław 2016). Współredaktorka tomów zbiorowych: *Oblicza konfliktu* (z A. Muś, Katowice 2014) i *Gry fabularne. Kultura – praktyki – konteksty* (z R. Dudzińskim, Wrocław 2016). Publikuje w „Opcjach”.

Andrzej Juszczyk – doktor habilitowany, adiunkt w Katedrze Teorii Literatury Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zainteresowania badawcze: teoria i historia literatury, zjawiska kultury popularnej, muzykoznawstwo. Autor książek, m.in.: *Retoryka a poznanie. Powieściopisarstwo Teodora Parnickiego* (Kraków 2004); *Stary wspinały świat. O utopiach pozytywnych i negatywnych* (Kraków 2014).

Ewa Krzywicka – doktorantka w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Zielonogórskiego. Przygotowuje rozprawę doktorską dotyczącą polskiej powieści kryminalnej retro. Autorka artykułów naukowych z zakresu literatury popularnej, m.in.: *Elementy mitologizacji państwa w „Panu Samochodziku” Zbigniewa Nienackiego* (w tomie *Mitologizacje państwa w kulturze i literaturze iberyjskiej i polskiej* pod redakcją W. Charchalisa i B. Trochy, Zielona Góra 2014); *Śladami Białego Wilka. O ukraińsko-rosyjskich „Opowieściach ze świata wiedźmina”* (w tomie *Wiedźmin – polski fenomen popkultury* pod redakcją R. Dudzińskiego i J. Płoszaj, Wrocław 2016); *Straszna pieśń bogiń zemsty. O funkcjach motywu Eryinii w „Widmach w mieście Breslau”* i *„Eryniach” Marka Krajewskiego* (w tomie *Mitologizacje człowieka w kulturze i literaturze iberyjskiej i polskiej* pod redakcją W. Charchalisa i B. Trochy, Zielona Góra 2016) oraz recenzji prasowych publikowanych w „Dzienniku Gazecie Prawnej” i „Polsce The Times”.

Łukasz Kucharczyk – doktorant literaturoznawstwa na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Współpracuje z kilkoma czasopismami literackimi. Jego rozprawa doktorska poświęcona jest twórczości Stanisława Lema i jej związkom z intertekstualnością, architekstualnością, komizmem i mimetycznością.

Barbara Łągiewka – magister filologii polskiej Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie. Zainteresowania badawcze: kultura i literatura popularna, zwłaszcza powieści kryminalne.

Katarzyna Niesporek – doktor, adiunkt w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego. W kręgu jej zainteresowań badawczych znajduje się krajowa i emigracyjna poezja polska drugiej połowy XX wieku, literatura na Górnym Śląsku oraz twórczość najnowsza. Autorka monografii *„Ja” Świetlickiego* (Katowice 2014); *Eda. Szkice o wyobraźni i poezji* (Katowice 2015); *Boskie, ludzkie. Cztery studia o poetyckim doświadczaniu Boga* (Katowice 2017).

Dariusz Nowacki – doktor habilitowany w Instytucie Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Redaktor działu literackiego kwartalnika kulturalnego „Opcje”. Od przeszło 20 lat aktywny krytyk literacki, współpracujący z wieloma tytułami prasy kulturalnej i codziennej; zajmuje się głównie polską prozą współczesną. Autor pięciu książek poświęconych li-

teraturze XX wieku i początku bieżącego stulecia. Ostatnio opublikował *Ukosem. Szkice o prozie* (Katowice 2013).

Ksenia Olkusz – doktor, prezes Ośrodka Badawczego Facta Ficta w Krakowie. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na kulturze popularnej, transmidiach, nowych mediach, a także fantastyce grozy i orientaliach. Opublikowała książki: *Materializm kontra ezoteryka. Druga generacja pozytywistów wobec „spraw nie z tego świata”* (Racibórz 2017) i *Współczesność w zwierciadle horroru* (Racibórz 2010). Współredaktorka tomów zbiorowych, m.in.: *Rozbudzone zmysły, uśpione sumienie. Recenzje teatralne studentów wrocławskiej germanistyki* (Wrocław 2010); *Poszukiwania i spotkania. Szkice o twórczości Adama Zielińskiego* (Wrocław 2009); *Zombie w kulturze* (Kraków 2015); *Światy grozy* (Kraków 2016); *More After More. Essays Commemorating the Five-Hundredth Anniversary of Thomas More's Utopia* (Kraków 2016).

Adam Regiewicz – doktor habilitowany, profesor Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie; kierownik Zakładu Teorii Literatury oraz Pracowni Komparatystyki Kulturowej. Zajmuje się badaniem zjawisk na pograniczu literaturoznawstwa i komparatystyki kulturowej, m.in. transkulturowym badaniem średniowieczności, semiotyką i antropologią audiowizualności i nowych mediów oraz antropologią i kulturą współczesną, szczególnie popularną, badanymi w perspektywie chrześcijaństwa jako paradygmatu kulturowego Europy i jego kryzysu w dobie sekularyzmu. Podejmuje kwestie związane z kerygmatycznością przekazów kulturowych (filmu, przekazów medialnych, reklamy) w ramach szeroko pojętych badań postsekularnych. Ostatnio opublikował *Dekalog polski* (Kraków 2016) oraz *Kerygmatyczne figury interpretacji* (Kraków 2016). Zainicjował badania nad audioantropologią odgłosów, w ramach których powstawała seria wydawnicza *Od-głosy kultury*. Ostatnio koncentruje uwagę na polskich narracjach kryminalnych, przygotowując monografię na temat sposobów przeżywania czasu wolnego.

Monika Samsel-Chojnacka – doktor, wykładowca filologii szwedzkiej w Ateum – Szkole Wyższej w Gdańsku. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na skandynawskiej powieści kryminalnej, teatrze skandynawskim oraz kulturze skandynawskiej. Publikowała m.in. w „Dialogu”, „Pamiętniku Teatralnym”, „Didaskaliach”, stale współpracuje z kwartalnikiem kulturalnym „Bliza” i czasopismem „Teatr”. Autorka wielu artykułów naukowych poświęconych skandynawskiej powieści kryminalnej.

Dominik Sulej – doktor nauk humanistycznych, pracownik naukowo-dydaktyczny na Wydziale Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Zainteresowania badawcze: intertekstualność, semiotyka literacka, problemy analizy dzieła literackiego. Autor rozprawy „*Kosmos*” jako *gabinet luster. Psychomachia Witolda Gombrowicza* (Kraków 2015).

Rafał Szczerbakiewicz – doktor habilitowany, adiunkt w Zakładzie Literatury Współczesnej Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Kierownik Studiów Doktoranckich. Autor monografii *Niepokalana szczerłość jest urojeniem. Dekonstrukcje mitu śródziemnomorskiego w twórczości Jana Parandowskiego* (Lublin 2013); autor kilkudziesięciu publikacji odzwierciedlających jego zainteresowania badawcze skupione wokół dwudziestowiecznej estetyki, kultury popularnej, muzyki popularnej i nowych mediów, relacji między ideologią i literaturą, mitu śródziemnomorskiego w nowoczesności, badań nad utopiami oraz *science fiction*.

Katarzyna Szmigiero – doktor habilitowany na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (filia w Piotrkowie Trybunalskim). Interesuje się humanistyką medyczną, zwłaszcza patografią i kulturowymi przedstawieniami psychiatrii i chorób psychicznych, kulturą popularną, problematyką *gender*. Autorka ponad 40 artykułów naukowych i rozdziałów w monografiach, artykułów w czasopismach i haseł encyklopedycznych, zarówno polsko- jak i angielskojęzycznych, wydanych w kraju i za granicą. Ostatnio wydała książkę: *“To Be That Self which One Truly Is.” Search for Identity in Women’s Madness Narratives* (Piotrków Trybunalski 2013). Redaktorka i współredaktorka tomów zbiorowych.

Redakcja
JOANNA SZEWCZYK

Projekt okładki
LUCJAN DYŁĄG

Korekta
MARZENA MARCZYK

Łamanie
GRAŻYNA SZEWCZYK

Copyright © 2019 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-3540-7
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-226-3541-4
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 23,5. Ark. wyd. 25,0. Papier
Alto 80 g, vol. 1.5. Cena 69,90 zł (w tym VAT)

Druk i oprawa: Volumina.pl Daniel Krzanowski
ul. Księcia Witolda 7-9, 71-063 Szczecin